

**LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA**

2024 M. GRUODŽIO 1 D.–2024 M. GRUODŽIO 31 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
7. SOCIALINĖ APSAUGA	4
<i>Dėl mokėjimų už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą įskaitymo į darbo užmokesčio vidurkį apskaičiuojant statutinio pareigūno valstybinės pensijos dydį.....</i>	<i>4</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	5
<i>Dėl aplinkybės, kad užsieniečiui yra pareikšti įtarimai, vertinimo sprendžiant, ar užsieniečio gyvenimas Lietuvos Respublikoje kelia (gali kelti) grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei</i>	<i>5</i>
<i>Dėl pareigos pagrįsti, kaip tam tikri užsieniečio biografijos faktai lemia jo lojalumą Lietuvai priešiškos valstybės valdžiai ir kelia grėsmę Lietuvos saugumui.....</i>	<i>5</i>
<i>Dėl užsieniečio, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi darbo sutarties su Lietuvos bendrove pagrindu, neatvykimo į Lietuvos Respubliką ar kitą ES valstybę narę nelaikymo piktnaudžiavimu migracijos procedūromis ar nelegalios migracijos grėsme</i>	<i>6</i>
<i>Dėl aplinkybės, kad užsieniečiui nebuvo mokamas tarpininkavimo rašte nurodytas atlyginimas, nelaikymo piktnaudžiavimu migracijos procedūromis</i>	<i>7</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	7
<i>Dėl atvejų, kai užsieniečiui, kuriam atsisakoma suteikti prieglobstį bei papildomą apsaugą, gali būti nesuteikiamas terminas savanoriškai išvykti.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl Migracijos departamento sprendimo, kuriuo suteiktas prieglobstis prieglobsčio prašytojo šeimos nariams, ir jame nustatytų aplinkybių įtakos, priimant sprendimą dėl tokio prieglobsčio prašytojo prašymo.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl pabėgėlio statuso panaikinimo, nustačius grėsmę nacionaliniam saugumui</i>	<i>9</i>
12. MOKESČIAI, ĮMOKOS IR KITI PRIVALOMIEJI MOKĖJIMAI.....	10
<i>Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos teisės priverstinai išieškoti už mokesstinio ginčo laikotarpį skaičiuotinus mokesčio delspinigius atsiradimo sąlygų.....</i>	<i>10</i>
13. MUITINĖS VEIKLA.....	11
<i>Dėl privalomo mokesčiniams ginčams nepriskiriamų ginčų dėl teritorinių muitinių ir specialiųjų muitinės įstaigų sprendimų ar jų nepriėmimo nagrinėjimo ne teismo tvarka.....</i>	<i>11</i>
15. ŽEMĖS TEISINIAI SANTYKIAI	12
<i>Dėl draudimo nustatyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nepasibaigus norminiame akte nustatytam terminui, per kurį žemės sklypo savininkas gali pateikti pastabas</i>	<i>12</i>
17. STATYBA.....	12
<i>Dėl pakartotinai pateikto prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą tikrinimo eigos.....</i>	<i>12</i>
26. ASMENS DUOMENŲ TEISINĖ APSAUGA	13
<i>Dėl pareigos visapusiškai patikrinti aplinkybes, susijusias su vaizdo stebėjimu</i>	<i>13</i>
32. VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	14
<i>Dėl dokumentų (pasiūlymo paraiškos) neišsaugojimo, kaip pagrindo taikyti finansinę korekciją už viešųjų pirkimų reikalavimų pažeidimus</i>	<i>14</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	16
<i>Dėl užsienio kalbos vartojimo viešuosiuose užrašuose tarptautinio bendravimo reikmėms transporte</i>	<i>16</i>
<i>Dėl elektroninių cigarečių ženklavimo nurodant jų skonį draudimo.....</i>	<i>17</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	18
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	18

<i>Dėl pareigos sumokėti žyminį mokestį už skundą, kuriame prašoma panaikinti administracinių ginčų komisijos sprendimą atsisakyti priimti pareiškėjo skundą.....</i>	<i>18</i>
<i>Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos privalomojo nurodymo pašalinti žemės naudojimo pažeidimus apskundimo.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl termino skundai paduoti atnaujinimo, pareiškėjui įrodžius, jog tik atvykus į Lietuvą buvo galimybė nevaržomai siekti įgyvendinti savo teisę į teisminę gynybą.....</i>	<i>19</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS.....	20
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – sprendimo nesuteikti prieglobsčio ir išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos vykdymo sustabdymo – ypatumų</i>	<i>20</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BK	Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas
ES	Europos Sąjunga
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VSAT	Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
VŠĮ	Viešojo įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

7. Socialinė apsauga

7.5. Valstybinės pensijos

7.5.3. Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos

Dėl mokėjimų už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą įskaitymo į darbo užmokesčio vidurkį apskaičiuojant statutinio pareigūno valstybinės pensijos dydį

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) Panevėžio skyriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjui paskirta nustatyto dydžio pareigūnų ir karių valstybinė pensija, ir VSDFV sprendimo, kuriuo ginčas išnagrinėtas išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka, teisėtumo ir pagrįstumo, bei įpareigojimo VSDFV Panevėžio skyrių perskaičiuoti pareiškėjo valstybinę pensiją.

Nustatyta, kad apskaičiuojant pareiškėjo darbo užmokesčio vidurkį pagal Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 7 straipsnio 1 dalį atsižvelgta tik į pareiginę algą, kuri apskaičiuota pareiginės algos koeficientą dauginant iš bazinio dydžio, ir į priedus už laipsnį (tarnybinį rangą) bei už tarnybos Lietuvos valstybei stažą. Mokėjimai už darbą švenčių dienomis, darbą naktį ir viršvalandžius nebuvo įtraukti į Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje numatytą darbo užmokesčių apskaičiuojant pareiškėjo valstybinės pensijos dydį.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, jog pareigūnų ir karių valstybinė pensija už tarnybą skiriama pagal pareigūno ar kario nurodyto laikotarpio jam nustatyto darbo užmokesčio vidurkį. Toje pačioje normoje yra detalizuota, jog į darbo užmokesčių įskaitoma pareiginė alga (tarnybinis atlyginimas), taip pat priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, laipsnį (tarnybinį rangą), kvalifikacinę kategoriją (kvalifikacinį rangą), kai šie priedai mokami įstatymų nustatyta tvarka. Taigi Įstatymas aiškiai apibrėžia tiek tai, kaip yra apskaičiuojama pareigūnų ir karių valstybinė pensija už tarnybą, tiek tai, kas konkrečiai įskaitoma skaičiuojant darbo užmokesčio vidurkį.

Pareiškėjas nagrinėtoje byloje buvo statutinis valstybės tarnautojas, kuriam buvo taikytinos Vidaus tarnybos statuto nuostatos. Vidaus tarnybos statute, be kita ko, buvo apibrėžta, iš ko susideda pareigūnų darbo užmokesčiai. Pagal Vidaus tarnybos statutą įstatymų leidėjas *expressis verbis* (tiesiogiai) pareiginę algą ir mokėjimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą ir budėjimą išskyrė kaip dvi atskiras pareigūno darbo užmokesčio dalis. Be to, Vidaus tarnybos statute buvo apibrėžta, kaip tiksliai apskaičiuojama pareiginė alga. Dirbant poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą ir budint to mėnesio pareiginę algą pagal Vidaus tarnybos statutą išliko tokia pati, nors pareigūno darbo užmokesčiai galėjo būti didesnis.

Išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, kad iš aptartų Vidaus tarnybos statuto nuostatų akivaizdu, jog įstatymų leidėjas mokėjimą už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą siekė išskirti kaip atskirą pareigūno darbo užmokesčio dalį. Vien tai, kad Įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog į darbo užmokesčių valstybinei pensijai apskaičiuoti yra įskaitoma pareiginė alga ir nurodyti priedai, nereiškė, jog negali būti jokių kitų mokėjimų, kurie, įstatymo leidėjo valia, nėra įskaičiuotini į pareigūno darbo užmokesčio vidurkį pareigūnų ir karių valstybinei pensijai apskaičiuoti.

LVAT pabrėžė, kad Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 patvirtinto Vidutinio darbo užmokesčio skaičiavimo tvarkos aprašo nuostatos nereguliuoja pareigūnų ir karių valstybinių pensijų apskaičiavimo. Vidutinis darbo užmokesčiai pagal šį aprašą ir darbo užmokesčio vidurkis pareigūnų ir karių valstybinei pensijai apskaičiuoti nėra tapačios sąvokos, tai viena nuo kitos nepriklausančios kategorijos, numatytos skirtingoms teisinėms situacijoms ir teisiškai savarankiškiems teisiniams santykiams. Įstatyme numatytas pareigūnų ir karių darbo užmokesčio vidurkis valstybinei pensijai apskaičiuoti yra savarankiška teisinė kategorija, turinti savo paskirtį ir juridinę reikšmę.

Įvertinęs aktualų teisinį reguliavimą, LVAT konstatavo, kad Įstatymas sudarė prielaidas į darbo užmokesčio vidurkį pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti įskaityti tik pareiginę algą (tarnybinį atlyginimą), taip pat nurodytus pareiginės algos (tarnybinio atlyginimo) priedus. Iš skundžiamo atsakovo sprendimo buvo matyti, kad šios pareiškėjo darbo užmokesčio dalys ir buvo įskaitytos apskaičiuojant jam skirtinos pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydį.

Taigi konstatuota, kad atsakovas teisingai apskaičiavo pareiškėjo darbo užmokesčio vidurkį pareigūnų ir karių valstybinei pensijai apskaičiuoti ir priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą. Atsižvelgiant į tai, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas atmestas.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-254-822/2024
Teismo proceso Nr. 3-62-3-01885-2022-2

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.3. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė apsigyventi Lietuvoje

8.3.1. Trečiųjų šalių piliečių ir jų šeimos narių teisė laikinai gyventi Lietuvoje

Dėl aplinkybės, kad užsieniečiui yra pareikšti įtarimai, vertinimo sprendžiant, ar užsieniečio gyvenimas Lietuvos Respublikoje kelia (gali kelti) grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo atsisakyta pareiškėjui išduoti leidimą laikinai gyventi Lietuvoje, pagrįstumo ir teisėtumo. Skundžiamas sprendimas priimtas motyvuojant, kad pareiškėjo gyvenimas Lietuvos Respublikoje kelia (gali kelti) grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pareiškėjui inkriminuojama nusikalstama veika, už kurią atsakomybė nustatyta BK 220 straipsnio 2 dalyje, kuri pagal BK 11 straipsnio 5 dalį kvalifikuojama kaip sunkus nusikaltimas, taip pat nusikalstamos veikos, už kurias atsakomybė nustatyta BK 222 straipsnio 1 dalyje ir BK 300 straipsnio 3 dalyje, kurios pagal BK 11 straipsnio 4 dalies nuostatas kvalifikuojamos kaip apysunkiai nusikaltimai.

LVAT pažymėjo, jog nusikaltimai nuosavybei, turtinėms teisėms, finansų sistemai bei valdymo tvarkai kelia realią grėsmę ir daro didelę žalą visuomenei bei šalies ekonomikai. Atsižvelgiant į tai ir LVAT praktiką, daryta išvada, kad pareiškėjo gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali grėsti viešajai tvarkai ir visuomenei. Tačiau bylos duomenys taip pat patvirtino, kad nusikalstamos veikos buvo daromos nuo 2019 m. sausio mėn. iki 2022 m. kovo mėn., įtarimai pareiškėjui pareikšti 2022 m. kovo 29 d., ikiteisminis tyrimas trunka 4 metus, pareiškėjui dėl įtariamų veikų nepareikšti kaltinimai (nesurašytas kaltinamasis aktas), pareiškėjo, kaip vieno iš bendrininkų, galbūt padarytos nusikalstamos veikos ir veiksmai, kuriais, kaip nustatyta ikiteisminiame tyrime, pasireiškė visų inkriminuojamų veikų padarymas, nurodyti apibendrintai, kartu minint ir kitus įtariamus asmenis. Byloje yra duomenų, patvirtinančių, jog vykstant ikiteisminiam tyrimui ir taikant pareiškėjui kardomąsias priemones – įpareigojant pareiškėją periodiškai registruotis policijos įstaigoje ir rašytinį pasižadėjimą neišvykti – pareiškėjui leidžiama išvykti už Lietuvos ribų dėl įvairių priežasčių. Byloje nenustatyta, kad pareiškėjas yra baustas už kitus priešingus teisei veiksmus administracine tvarka, sistemingai nesilaiko nustatytų elgesio normų ar taisyklių.

Įvertinusi nustatytą aplinkybių visumą, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad pareikštų įtariamų faktas ir pobūdis šiuo atveju pats savaime nesuponuoja, kad pareiškėjo gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali kelti realią ir faktinę grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenei. Svarbu ir tai, kad nuo 2022 m. kovo 30 d. pareiškėjui yra taikomos kardomosios priemonės ikiteisminiame tyrime, todėl yra visos teisinės prielaidos efektyviai kontroliuoti pareiškėjo gyvenimą (buvimą) Lietuvos Respublikoje. Be to, bylos duomenys patvirtino, kad pareiškėjo ryšiai su Lietuva nėra išskirtinai tik ekonominio pobūdžio ir trumpalaikiai. Pareiškėjas su sutuoktine (Ukrainos piliete) ir trimis mažamečiais vaikais gyvena Lietuvoje, pareiškėjo vaikai lanko Vilniuje esančias ugdymo įstaigas. Ginčo dėl to, kad pareiškėjas turi pakankamai lėšų pragyventi, byloje nebuvo. Atsižvelgiant į pareiškėjo ir jo šeimos faktinį (realų) gyvenimą Lietuvoje, nėra proporcinga vien ikiteisminio tyrimo fakto pagrindu spręsti, kad pareiškėjas kelia grėsmę visuomenei ir viešajai tvarkai, ir taip reikšmingai apriboti jo teisę į šeimos gyvenimą.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino skundžiamą MD sprendimą.

2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2448-1188/2024
Teismo proceso Nr. 3-61-3-02597-2024-4

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigos pagrįsti, kaip tam tikri užsieniečio biografijos faktai lemia jo lojalumą Lietuvai priešiškos valstybės valdžiai ir kelia grėsmę Lietuvos saugumui

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimų, kuriais panaikintas pareiškėjui išduotas leidimas laikinai gyventi ir uždrausta pareiškėjui atvykti į Lietuvos Respubliką, pagrįstumo ir teisėtumo. Ginčyti sprendimai priimti motyvuojant, kad pareiškėjas kelia grėsmę valstybės saugumui.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą ir panaikino ginčytus MD sprendimus, nustatęs, kad sprendimai buvo priimti neatlikus išsamaus individualaus aplinkybių tyrimo ir vertinimo.

Pirmosios instancijos teismo sprendimą apskundęs trečiasis suinteresuotas asmuo Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – VSD) apeliacinį skundą iš esmės grindė aplinkybe, kad pareiškėjas 2010–2018 metais dirbo Baltarusijos Respublikos respublikinėje gamybos unitarinėje įmonėje ir kitoje unitarinėje įmonėje, to pakanka konstatuoti, kad pareiškėjas kelia grėsmę valstybės saugumui.

LVAT vertinimu, VSD teisingai pasisakė dėl Rusijos / Baltarusijos valstybių ir jų vykdomos politikos esminės grėsmės Lietuvos valstybei, taip pat dėl šių valstybių piliečių lojalumo kilmės valstybės valdžiai, vykdomai politikai, tuo atveju, kai asmuo yra dirbęs (tarnavęs) valstybinėse ar jos kontroliuojamose institucijose, tačiau, nagrinėtu atveju, pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad ginčytuose sprendimuose nebuvo įvertinta visuma su pareiškėju susijusių aplinkybių. Sutiktina su argumentais, kad šiuo atveju nebuvo atliktas išsamus ir visapusiškas pareiškėjo grėsmės valstybės saugumui tyrimas, t. y. individualiai neištirtos visos reikšmingos aplinkybės, ypač pareiškėjo šeiminiai santykiai, apsiribojus tik pareiškėjo biografijos faktų išvardinimu. Nors pareiškėjo biografijos faktas apie darbą Baltarusijos Respublikos unitarinėse įmonėse gali būti vertinamas kaip potencialus pavojus Lietuvos saugumui, tačiau vien ši aplinkybė nesuteikia teisės MD neįrodinėti aplinkybių, jog asmuo kelia grėsmę valstybės saugumui ir negali būti vertinama atsietai nuo kitų su pareiškėju susijusių duomenų. Pirmosios instancijos teismas taip pat pagrįstai nurodė, kad atsakovas ginčytuose sprendimuose nevertino pareiškėjo darbo pobūdžio, tolesnės jo darbo veiklos, nedetalizavo, kaip pareiškėjo darbas savaime lemia lojalumą priešiškaai Baltarusijos valdžiai, o kartu kelia grėsmę Lietuvos saugumui.

Dėl LVAT naujausios praktikos panašaus pobūdžio byloje pažymėta, kad kiekviena užsieniečio situacija vertinama individualiai, ginčai dėl atitinkamų MD sprendimų, priimtų remiantis VSD išvadomis, vertinant net ir panašias situacijas, yra individualūs, skiriasi tam tikros faktinės aplinkybės, kurias kiekvienu konkrečiu atveju būtina išsamiai įvertinti. Konstatavimas, kad šioje byloje ginčyti MD sprendimai nepagrįsti, nepaneigia atsakovo (ir VSD, kaip kompetentingos institucijos pateikti išvadas dėl užsieniečio keliamos grėsmės) pareigos kruopščiai ir atidžiai patikrinti tam tikro profilio užsieniečių, siekiančių gyventi Lietuvoje, atvejus, įvertinti įrodymų visetą, neapsiribojant vieninteliu tarnybos / darbo faktu. Šiuo aspektu LVAT atkreipė dėmesį, kad susipažinęs su pirmosios instancijos teismo sprendimu MD kreipėsi į pareiškėją su prašymu pateikti papildomą informaciją, t. y. pradėjo rinkti naują medžiagą, kuri būtina, siekiant išsamiai ir visapusiškai išnagrinėti situaciją.

LVAT atmetė VSD apeliacinį skundą.

2024 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2516-502/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02871-2024-9

[Prieiga internete](#)

8.6. Užsieniečių išvykimas iš Lietuvos Respublikos

8.6.4. Draudimas atvykti

Dėl užsieniečio, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi darbo sutarties su Lietuvos bendrove pagrindu, neatvykimo į Lietuvos Respubliką ar kitą ES valstybę narę nelaikymo piktnaudžiavimu migracijos procedūromis ar nelegalios migracijos grėsme

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui 36 mėnesius uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką, taip pat į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas perspėjimas dėl pareiškėjui nustatyto draudimo 36 mėnesius atvykti ir apsigyventi kitų ES valstybių narių bei ES nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis*, teritorijoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pareiškėjas neatvyko darbinis UAB „Costo“, nors pareiškėjui buvo išduotas leidimas laikinai gyventi būtent darbo šioje įmonėje pagrindu. Pirmosios instancijos teismas akcentavo draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką instituto tikslą – užkirsti kelią nesąžiningiems, nepatikimiems ir piktnaudžiaujantiems užsieniečiams atvykti į Šengeno erdvę.

LVAT pažymėjo, jog byloje nustatytos aplinkybės neleidžia daryti vienareikšmiškos išvados, kad pareiškėjas piktnaudžiavo jam atsakovo išduotu leidimu laikinai gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, ir neatvykdamas į

Lietuvos Respubliką sukėlė nelegalios migracijos Lietuvos Respublikoje ir kitose ES valstybėse narėse grėsmę. Vien tai, kad užsienietis, kuriam išduotas leidimas laikinai gyventi būsiančios jo sudarytos darbo sutarties su Lietuvos bendrove pagrindu (trūkstamų profesijų sąrašo kontekste), šiuo leidimu nepasinaudoja apskritai neatvykdamas į Lietuvos Respubliką ar kitą ES valstybę narę, per se (savaiame) negali būti vertinama kaip užsieniečio piktnaudžiavimas ar nelegalios migracijos grėsmė. Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad šiuo atveju atsakovas nebuvo priėmęs administracinio sprendimo dėl pareiškėjo buvimu Lietuvoje keliamos grėsmės viešajai tvarkai, visuomenės ar nacionaliniam saugumui dėl to, jog pareiškėjas apėjo ar bandė apeiti ES ar nacionalinę teisę dėl atvykimo į Lietuvos teritoriją ir buvimą joje, ginčytame atsakovo sprendime nebuvo individualizuotų, objektyviais duomenimis grįstų motyvų, kodėl pareiškėjo atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi turėtų būti įvestas į SIS.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2420-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03793-2024-3

[Prieiga internete](#)

Dėl aplinkybės, kad užsieniečiui nebuvo mokamas tarpininkavimo rašte nurodytas atlyginimas, nelaikymo piktnaudžiavimu migracijos procedūromis

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjui 36 mėnesius uždrausta atvykti į Lietuvos Respubliką, taip pat į Šengeno informacinę sistemą (SIS) įtrauktas perspėjimas dėl pareiškėjui nustatyto draudimo 36 mėnesius atvykti ir apsigyventi kitų ES valstybių narių bei ES nepriklausančių valstybių, kuriose taikomas Šengeno *acquis*, teritorijoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pareiškėjui išduotas leidimas laikinai gyventi Lietuvoje buvo panaikintas, o siekdamas gauti minėtą leidimą, pareiškėjas pateikė duomenis, kurie neatitiko tikrovės.

LVAT pažymėjo, jog MD nurodytos aplinkybės (užsieniečiui nebuvo mokamas tarpininkavimo rašte nurodytas atlyginimas, konkrečiais laikotarpiais mokėta alga nesiekė minimalios mėnesinės algos, t. y. asmuo neturėjo pakankamai lėšų ir (ar) negavo reguliarių pajamų, kurių pakaktų pragyventi Lietuvos Respublikoje) nesuponuoja išvados, kad pareiškėjas piktnaudžiavo migracijos procedūromis. Nagrinėtoje byloje nebuvo įrodymų, kad pagrįsta ir proporcinga nustatyti draudimą atvykti, nes užsienietis nesąžiningais veiksmais piktnaudžiavo migracijos procedūromis. Atsakovas, įgyvendindamas savo diskreciją, padarė aplinkybių vertinimo ir teisės taikymo klaidą, todėl ginčytas sprendimas neproporcingas. Atsakovas taip pat nebuvo priėmęs administracinio sprendimo, kad pareiškėjo buvimas Lietuvoje kelia grėsmę viešajai tvarkai, visuomenės ar nacionaliniam saugumui dėl to, jog pareiškėjas apėjo ar bandė apeiti ES ar nacionalinę teisę dėl atvykimo į Lietuvos teritoriją ir buvimą joje, sprendime nebuvo individualizuotų, objektyviais duomenimis grįstų motyvų, kodėl pareiškėjo atvejis yra pakankamai adekvatus, atitinkamas ir svarbus, kad perspėjimas dėl draudimo atvykti ir apsigyventi turėtų būti įvestas į SIS.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2502-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03288-2024-2

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.1. Prieglobsčio prašymo pateikimas ir jo nagrinėjimas

Dėl atvejų, kai užsieniečiui, kuriam atsisakoma suteikti prieglobstį bei papildomą apsaugą, gali būti nesuteikiamas terminas savanoriškai išvykti

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta nesuteikti prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) pareiškėjui, jį išsiųsti iš Lietuvos Respublikos, uždraudžiant atvykti į Lietuvos

Respubliką 2 metus bei įvedant perspėjimą dėl draudimo atvykti į Šengeno informacinę sistemą (SIS), pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad prieglobsčio bei papildomos apsaugos pareiškėjas prašė ne dėl konvencinių persekiojimo priežasčių, o dėl to, jog neturi pinigų atlyginti turtinę žalą kilmės valstybėje gyvenančiam fiziniam asmeniui ir bijo šio asmens persekiojimo.

Įvertinusi byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjo įvardytas persekiotojas (fizinis asmuo, kurio nei vardo, nei pavardės pareiškėjas nenurodė, nes teigė nežinantis) nėra valstybinis subjektas arba nevalstybinis subjektas, nuo kurio valstybė ar didelę jos teritorijos dalį valdančios grupės ar organizacijos negalėtų arba nenorėtų suteikti apsaugos. Byloje nepateikta įrodymų, patvirtinančių, kad pareiškėjas patyrė individualų persekiojimą dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų ar toks persekiojimas jam gresia dėl jo nurodytų aplinkybių. Pareiškėjo konfliktas su jo nurodytu asmeniu yra asmeninio pobūdžio. Pirminę pareigą apsaugoti savo piliečius turi kilmės valstybė, o tarptautinė bendruomenė šią pareigą perima tik tuo atveju, kai kilmės valstybės jos nevykdo. Pareiškėjas nenurodė, kad dėl kokių nors priežasčių jis negalėtų kreiptis į teisėsaugos institucijas savo kilmės valstybėje. Todėl atsakovas pagrįstai sprendė, kad pareiškėjas neatitinka UTPĮ 86 straipsnyje nustatytų sąlygų ir atmetė jo prašymą suteikti prieglobstį. Aptariamam atveju taip pat nebuvo pagrindo suteikti pareiškėjui papildomą apsaugą.

Byloje taip pat pažymėta, jog pagal UTPĮ 126 straipsnio 1 dalies 1 punktą užsienietis, kuriam nebuvo suteiktas terminas savanoriškai išvykti, nes yra pagrindas manyti, kad jis gali pasislėpti, išsiunčiamas iš Lietuvos Respublikos. Pagal Direktyvos 2008/115/EB¹ 7 straipsnio 4 dalį, jeigu esama pasislėpimo pavojaus, arba jei prašymas dėl teisėto buvimo buvo atmetas, kaip akivaizdžiai nepagrįstas ar melagingas, arba jei suinteresuotas asmuo kelia pavojų viešajai tvarkai, visuomenės saugumui ar nacionaliniam saugumui, valstybės narės gali nesuteikti laikotarpio savanoriškai išvykti arba gali suteikti trumpesnį nei septynių dienų laikotarpį. Aptariamoms bylos atveju išvada, kad pareiškėjas gali pasislėpti, buvo grindžiama tuo, kad pareiškėjas, gavęs Lietuvos Respublikos vizą, išvyko į Švediją ir ten gyveno apie 8 mėnesius, kol 2023 m. gegužę buvo sulaikytas, nes šalyje buvo neteisėtai (neturėjo vizos ar leidimo gyventi). Įvertinusi šias aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad yra pagrindas manyti, jog pareiškėjas gali slėptis, nes bando išvengti grąžinimo į kilmės valstybę.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. gruodžio 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2489-502/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04204-2024-1

[Prieiga internete](#)

Dėl Migracijos departamento sprendimo, kuriuo suteiktas prieglobstis prieglobsčio prašytojo šeimos nariams, ir jame nustatytų aplinkybių įtakos, priimant sprendimą dėl tokio prieglobsčio prašytojo prašymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo pareiškėjai nuspręsta nesuteikti prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos) Lietuvos Respublikoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjos skundą, konstatavęs, kad ji neatitinka UTPĮ įtvirtintų prieglobsčio ir papildomos apsaugos suteikimo kriterijų.

LVAT nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, pažymėdamas, kad pareiškėja savo prieglobsčio prašymą grindė tuo, jog kilmės valstybėje yra persekiuojama ir stebima dėl sūnaus opozicinės politinės veiklos. 2023–2024 metais MD sprendimais buvo suteiktas prieglobstis pareiškėjos sūnui, jo sutuoktinei ir jų nepilnamečiams vaikams. Pagal UTPĮ 2 straipsnio 26 dalį šeimos nariais laikomi sutuoktinis arba asmuo, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečiai vaikai (įvaikiai), įskaitant sutuoktinio arba asmens, su kuriuo sudaryta registruotos partnerystės sutartis, nepilnamečius vaikus, jeigu jie nesusituokę ir yra priklausomi nuo tėvų, taip pat pirmos eilės tiesiosios aukštutinės linijos giminaičiai, kurie išlaikomi ne mažiau kaip vienus metus ir negali pasinaudoti kitų šeimos narių, gyvenančių užsienio valstybėje, parama. Byloje nebuvo ginčo dėl to, kad pabėgėlio statusas pareiškėjos sūnui ir jo sutuoktinei suteiktas dėl visiškai pagrįstos baimės būti persekiojamiems dėl jų politinių įsitikinimų ir politinės veiklos kilmės valstybėje. MD ginčytame sprendime nepagrindė, kodėl pareiškėjos atveju negalima vertinti kaip jos sūnaus, taip pat ar pareiškėjai nėra būtina skirti papildomą apsaugą, jeigu nebūtų pagrindo suteikti prieglobstį.

¹ 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

Be to, pareiškėja apeliaciniame skunde nurodė, kad tarp jos ir jos sūnaus yra priklausomybės santykis, kadangi sūnus ją išlaiko. LVAT vertinimu, tai taip pat turėtų būti įvertinta, sprendžiant pareiškėjos prieglobsčio prašymą. Kiekvienu atveju būtina įvertinti tarptautinės apsaugos prašytojo individualią padėtį ir asmenines aplinkybes, kurios šiuo atveju yra susijusios su pareiškėjos artimųjų giminaičių ir pareiškėjos kilmės šalies palikimo aplinkybėmis, jų atvykimu į Lietuvą. MD neatsižvelgus į tarptautinės apsaugos prašytojo individualią padėtį ir šiam atvejui reikšmingas asmenines aplinkybes, negalima pripažinti, kad prašymas dėl tarptautinės apsaugos išnagrinėtas teisingai, o sprendimas yra teisėtas.

Byloje taip pat atkreiptas dėmesys, kad nuo pareiškėjos atvykimo į Lietuvos Respubliką iki šio procesinio sprendimo priėmimo praėjo daugiau nei vieneri metai, todėl MD, atsižvelgdamas į dabartinę politinę situaciją pareiškėjos kilmės valstybėje, papildomai turėtų ištirti aplinkybes, ar pareiškėjos atvykimas į Lietuvą ir grįžimas į kilmės valstybę turėtų įtakos netinkamam elgesiui su ja kilmės valstybėje ir (arba) įtarimus ar kaltinimus administracinio ar baudžiamojo proceso kontekste. Pareiškėja apeliaciniame skunde rėmėsi 2022 metų ir 2023 metų Jungtinių Amerikos Valstijų Valstybės departamento pažymomis apie žmogaus teisių pažeidimus, nurodė, kad kilmės valstybėje įstatymu ribojama piliečių teisė išvykti iš šalies, t. y. pareiškėja negali grįžti į kilmės valstybę nepatirdama baudžiamojo persekiojimo.

LVAT tenkino pareiškėjos apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą ir įpareigojo atsakovą iš naujo nagrinėti pareiškėjos prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2024 m. gruodžio 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2507-602/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02491-2024-7

[Prieiga internete](#)

9.5. Kiti su prieglobsčio suteikimu susiję klausimai

Dėl pabėgėlio statuso panaikinimo, nustatčius grėsmę nacionaliniam saugumui

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta panaikinti pareiškėjui suteiktą pabėgėlio statusą ir išduotą leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad suteikus pareiškėjui prieglobstį (pabėgėlio statusą), paaiškėjo naujos aplinkybės, sudarančios pagrindą pradėti pabėgėlio statuso panaikinimo procedūrą, šios naujos aplinkybės buvo išsamiai ištirtos bei įvertintos, ginčytame sprendime atskleisti esminiai duomenys, kuriais remiantis pripažinta, jog pareiškėjas neatitinka nacionalinio saugumo interesų, t. y. kad pareiškėjas daug metų dirbo (duomenys neskelbtini) valdžios institucijoje – (duomenys neskelbtini) ministerijoje, be to, pareiškėją su kitais asmenimis sieja grėsmę valstybės saugumui keliantys ryšiai.

Sutikdamas su pirmosios instancijos teismo išvadomis, LVAT papildomai pažymėjo, jog byloje nebuvo ginčo, kad pareiškėjas dirbo (duomenys neskelbtini) ministerijoje. Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento (toliau – VSD) rašte šiuo aspektu, be kita ko, nurodyta, kad (duomenys neskelbtini) ministerijos ir jos atstovybių užsienyje priedanga naudojasi (duomenys neskelbtini) žvalgybos tarnybos, į ministeriją ir jos atstovybes užsienyje darbu su priedanga komandiruojami žvalgybos tarnybų darbuotojai. Pareiškėjas, dirbdamas šioje ministerijoje, privalėjo būti lojalus (duomenys neskelbtini) ir palaikyti (duomenys neskelbtini) valdžią bei jos vykdomą agresyvią užsienio politiką, kuri kelia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui. (duomenys neskelbtini) valstybės institucijose dirbančių asmenų patikimumą ir lojalumą valstybei kontroliuoja (duomenys neskelbtini) žvalgybos ir saugumo tarnybos. Jos užtikrina, kad šiose institucijose nedirbtų valdančiajam režimui nelojalūs, vykdomos agresyvios užsienio ir represinės vidaus politikos nepalaikantys asmenys. Pareiškėjas Lietuvoje gali būti išnaudotas (duomenys neskelbtini) žvalgybos ir saugumo tarnybų užduotims vykdyti, kaip lojalus ir patikimas (duomenys neskelbtini) valdžiai asmuo. Vien tai, kad pareiškėjas galbūt pakeitė savo politines pažiūras ir įsitikinimus, nepaneigia iš (duomenys neskelbtini) valdžios institucijoje pareiškėjo turėtų, susiformavusių darbinių ryšių kylančios rizikos, jog šie ryšiai bet kuriuo metu gali atsinaujinti ar (duomenys neskelbtini) valdžios institucijos ir jose dirbantys asmenys gali padaryti įtaką pareiškėjui ar jo artimai aplinkai (įvertinant aplinkybę, jog (duomenys neskelbtini) gyvena pareiškėjo mama, su kuria jis palaiko ryšius). Pareiškėjas apeliaciniame skunde tik deklaratyviai tvirtino, kad jo pažiūros (aktyvus (duomenys neskelbtini) režimo smerkimas ir (duomenys neskelbtini) palaikymas) eliminuoja (arba smarkiai sumažina)

žvalgybines rizikas, susijusias su pareiškėju, ir nepateikė jokių išsamesnių argumentų ar duomenų šiuo aspektu, galinčių paneigti atsakovo ir pirmosios instancijos teismo padarytas išvadas.

Byloje taip pat nebuvo ginčo, kad pareiškėjas yra susijęs su R. L., kuris buvo pripažintas kaltu veikiant prieš Lietuvos Respubliką, t. y. šis asmuo vykdė (duomenys neskelbtini) žvalgybos užduotis ir buvo nuteistas realia laisvės atėmimo bausme. Byloje esantys rašytiniai įrodymai ir paties pareiškėjo paaiškinimai patvirtino, kad pareiškėjas nuomojosi butą iš R. L. ir bendravo su jo sūnumi H. L., kuris yra pareiškėjo buvęs darbuotojas (pareiškėjo įmonės (duomenys neskelbtini) buvęs vadovas), ir, kaip nurodyta skunde, pareiškėjas būtent į šį asmenį kreipėsi pagalbos rengiant ir paduodant prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. Pirmosios instancijos teismas pagrįstai pažymėjo, kad pareiškėjas palaikė glaudžius, iš esmės subjektyvaus pasitikėjimo pagrindū grįstus ryšius su R. L. artima aplinka (jo sūnumi), ir šie pareiškėjo ryšiai laikytini valstybės saugumui grėsme keliančiu rizikos veiksniumi.

LVAT vertinimu, MD vadovavosi ne vien VSD raštu, tačiau atliko savarankišką pareiškėjo individualios situacijos ir visų turimų duomenų tyrimą, įskaitant pareiškėjo pateiktus rašytinius paaiškinimus, suteikė pareiškėjui galimybę pateikti žodinius paaiškinimus, kurie taip pat buvo įvertinti. Ginčytame sprendime išdėstyti motyvai buvo pakankami tam, kad pareiškėjas, net ir nesusipažinęs su įslaptinta informacija, galėtų suprasti priimamo jam nepalankaus sprendimo teisinį ir faktinį pagrindus.

LVAT atmetė pareiškėjo apeliacinį skundą.

2024 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2547-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04337-2024-8

[Prieiga internete](#)

12. Mokesčiai, įmokos ir kiti privalomieji mokėjimai

12.6. Mokestinė nepriemoka ir jos išieškojimas

12.6.3. Mokestinės nepriemokos priverstinis išieškojimas

Dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos teisės priverstinai išieškoti už mokestinio ginčo laikotarpį skaičiuotinus mokesčio delspinigius atsiradimo sąlygų

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) rašto, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos prašymą patikslinti priverstinai išieškomos mokestinės nepriemokos dydį ir apie tai informuoti išieškojimą vykdančią antstolį.

Pateikdama šį prašymą pareiškėja iš esmės laikėsi pozicijos, kad jos mokestinė nepriemoka yra ne 31 113 Eur, bet 28 669 Eur, kaip tai, be kita ko, buvo nurodyta pasibaigus mokestiniam ginčui jai mokesčių administratoriaus išsiųstame raginime. Tačiau VMI atsisakė tenkinti pareiškėjos prašymą, be kita ko, iš esmės nurodydama, kad 2 444 Eur skirtumą tarp minėtų sumų sudaro mokesčio delspinigiai, papildomai apskaičiuoti pagal Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) nuostatas² už priverstinio išieškojimo sustabdymo (mokestinio ginčo) laikotarpio dalį.

Pareiškėja teismams teiktuose skunduose, be kita ko, nurodė, kad papildomai apskaičiuoti delspinigiai (2 444 Eur) turėjo būti patvirtinti ne žemesnės teisinės galios mokesčių administratoriaus sprendimu nei pati mokesčio nepriemoka, o nesant tokio sprendimo laikytina, kad ginčo delspinigiai nustatyti neteisėtai. Šiuo klausimu atsakovas LVAT pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose, be kita ko, nurodė, jog po mokestinio ginčo VMI nepriima sprendimų dėl papildomai apskaičiuotų delspinigių (nustatyta, kad šie delspinigiai informacinėje sistemoje buvo skaičiuojami automatiškai be jokio atskiro mokesčių administratoriaus sprendimo).

MAĮ 81 straipsnio („Mokestinės prievolės vykdymas“) 2 dalis įtvirtina, kad sprendime, pagal kurį mokesčių mokėtoju naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos, nurodytas papildomai apskaičiuotų mokesčių, paskirtų baudų ir apskaičiuotų delspinigių sumas mokesčių mokėtojas privalo sumokėti per 20 dienų nuo minėto sprendimo įteikimo jam dienos, jeigu atitinkamo mokesčio įstatymas arba šis straipsnis nenustato kito termino.

Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad MAĮ 81 straipsnio 2 dalyje nurodyti sprendimai apima ne tik sprendimus dėl patikrinimo akto tvirtinimo, bet ir kitus sprendimus, pagal kuriuos mokesčių mokėtoju naujai

² Vadovaujantis MAĮ 97 straipsnio 2 dalimi, sustabdžius mokesčio priverstinį išieškojimą dėl skundo, kilus mokestiniam ginčui, padavimo, delspinigiai skaičiuojami už visą sustabdymo laikotarpį, jeigu mokesčių mokėtojo skundas buvo atmestas.

apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis ir (arba) su juo susijusios sumos. Be to, minėtoje įstatymo nuostatoje vartojami jungtukai „ir (arba)“ aiškiai parodo, kad ši nuostata taikoma ir mokesčių administratoriaus sprendimams, kuriais naujai apskaičiuojamos ir nurodomos sumokėti tik su atitinkamu mokesčiu susijusios sumos, t. y. ir sprendimams, kuriais apskaičiuojami ir nurodomi sumokėti vien tik mokesčio delspinigiai.

Įvertinusi reikšmingą teisinį reguliavimą, išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, jog įstatymų leidėjas aiškiai nustatė, kad mokesčio mokėtojui (papildomai) apskaičiuoti ne muitinės administruojamo mokesčio delspinigiai turi būti nurodyti MAJ 81 straipsnio 2 dalyje minimame sprendime. MAJ nuostatos neįtvirtina jokių taisyklių, kurios leistų diferencijuoti prieš tai aptartų įstatymo nuostatų aiškinimą ir (ar) taikymą vien pagal tai, už kurį laikotarpį yra apskaičiuoti (priverstinai išieškotini) delspinigiai. Kitaip tariant, kiek tai yra susiję su mokesčių administratoriaus veiksmų apskaičiuojant aptariamus delspinigius įforminimu, MAJ nenustato jokios kitos šių delspinigių apskaičiavimo tvarkos.

Be to, išplėstinė teisėjų kolegija akcentavo, kad MAJ neįtvirtina nuostatų, kurios leistų objektyviai konstatuoti (pripažinti), kad MAJ 105 straipsnio 1 dalies 1 ir (ar) 3 punktuose nurodytais pagrindais raginime ir (ar), pavyzdžiui, sprendime dėl patikrinimo akto tvirtinimo nurodytos mokesstinės nepriemokos priverstinį išieškojimą pradėjęs mokesčių administratorius savaime įgyja teisę atlikti priverstinio išieškojimo veiksmus ir dėl šiuose dokumentuose (raginime, sprendime) nenurodytų delspinigių sumų už priverstinio išieškojimo laikotarpį, įskaitant ir jo sustabdymo, kilus mokesčiniam ginčui, laikotarpį.

Apibendrinama išplėstinė teisėjų kolegija konstatavo, kad mokesčių administratorius neturi teisės priverstinai išieškoti už mokesčio ginčo laikotarpį skaičiuotinus ne muitinės administruojamo mokesčio delspinigius MAJ 105 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu, jeigu šių delspinigių apskaičiavimas nėra įformintas MAJ 81 straipsnio 2 dalyje nurodytame sprendime, pagal kurį mokesčių mokėtojui, be kita ko, nustatyta galimybė geruoju sumokėti delspinigius per 20 dienų nuo šio sprendimo įteikimo jam dienos.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą – panaikino ginčytą VMI raštą ir įpareigojo mokesčių administratorių iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-70-789/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01524-2022-1

[Prieiga internete](#)

13. Muitinės veikla

13.9. Kiti su muitinės veikla susiję klausimai

Dėl privalomo mokesčiniams ginčams nepriskiriamų ginčų dėl teritorinių muitinių ir specialiųjų muitinės įstaigų sprendimų ar jų nepriėmimo nagrinėjimo ne teismo tvarka

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl teritorinės muitinės sprendimų, kuriais nuspręsta pradėti muito išieškojimą bei nurašyti mokesstinę nepriemoką iš pareiškėjo sąskaitų kredito įstaigoje.

Muitinės įstatymo 31 straipsnis nustato, kad skundai teikiami: 1) dėl teritorinių muitinių ir specialiųjų muitinės įstaigų sprendimų ar jų nepriėmimo – Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Muitinės departamentas); 2) dėl Muitinės departamento sprendimų ar jų nepriėmimo – Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui. Muitinės įstatymo 38 straipsnis nustato, kad šio įstatymo 31–37 straipsniai netaikomi mokesčiniams ginčams, taip pat mokesčių mokėtojo skundams dėl mokesčių administratoriaus sprendimo neatleisti nuo baudų ir (arba) delspinigių mokėjimo ir mokesčių administratoriaus atlikto mokesčių mokėtojo turimos mokesčio permokos įskaitymo, kurie nagrinėjami Mokesčių administravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, Muitinės įstatymo 31 straipsnyje yra nustatyta privaloma išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, t. y. teritorinių ir specialiųjų muitinės įstaigų sprendimai ar jų nepriėmimas privaloma išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka prieš kreipiantis į teismą turi būti skundžiamas Muitinės departamentui.

Kadangi pareiškėjas ginčytų administracinių sprendimų neapskundė Muitinės departamentui, t. y. nepasinaudojo įstatyme nustatyta privaloma išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka, tačiau ja dar galėjo pasinaudoti, nes yra numatyta galimybė atnaujinti skundo padavimo terminą, LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir pareiškėjo skundą paliko nenagrinėtą.

2024 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1181-442/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-01651-2023-5

[Prieiga internete](#)

15. Žemės teisiniai santykiai

15.3. Specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Dėl draudimo nustatyti specialiąsias žemės naudojimo sąlygas nepasibaigus norminiame akte nustatytam terminui, per kurį žemės sklypo savininkas gali pateikti pastabas

Apžvelgiamoje byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos teritorinio skyriaus sprendimų, kuriais pareiškėjui priklausantiems žemės sklypams buvo nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos – kelio apsaugos zonos.

Nustatyta, kad minėtas skyrius 2022 m. lapkričio 30 d. raštu informavo pareiškėją apie numatomą jam priklausančių žemės sklypų kadastro duomenų pakeitimą dėl kelių apsaugos zonos nustatymo, kuriame (rašte) nurodė 30 dienų terminą pastaboms pateikti. 2022 m. lapkričio 30 d. raštas pareiškėjui įteiktas 2022 m. gruodžio 7 d. Nesilaikydamas minėtame rašte nurodyto termino, 2022 m. gruodžio 2 d. ir 16 d. sprendimais šis viešojo administravimo subjektas nustatė nurodytiems sklypams kelių apsaugos zoną.

LVAT teisėjų kolegija priminė, jog ginčui aktualiu laikotarpiu galiojusiuose Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 patvirtintuose Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatuose įtvirtintas reikalavimas, kad pastabas dėl numatomo kadastro duomenų pakeitimo ir žemės sklypo, patenkančio į nustatytas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, plano galima pateikti žemėtvarkos skyriui raštu ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pranešimo gavimo, nėra formalus reikalavimas, šis terminas turi būti suteiktas realiai. Teisės aktuose įtvirtintas terminas, kuris nustatomas asmeniui jo pastaboms (nuomonei dėl priimamo administracinio akto) pateikti, yra skirtas užtikrinti teisės būti išklaustam principo įgyvendinimą. Asmeniui turi būti nustatytas pakankamas terminas, kad asmuo veiksmingai galėtų įgyvendinti savo teisę ir pateikti viešojo administravimo subjektui savo nuomonę (pastabas) dėl viešojo administravimo subjekto ketinamo priimti administracinio sprendimo.

Kadangi nagrinėtu atveju atsakovas nesuteikė teisės pareiškėjui veiksmingai įgyvendinti savo teisės dėl pastabų pateikimo, teisėjų kolegija pripažino jį pažeidusiu teisės aktuose įsakmiai įtvirtintą terminą ir teisės būti išklaustam principą bei, atitinkamai, sutiko su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad šios ir kitos aplinkybės sudarė pagrindą panaikinti ginčytus administracinius sprendimus kaip nepagrįstus.

2024 m. gruodžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-620-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-63-3-00211-2023-6

[Prieiga internete](#)

17. Statyba

17.3. Statybą leidžiantys dokumentai

17.3.1. Statybą leidžiančio dokumento išdavimas

Dėl pakartotinai pateikto prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą tikrinimo eigos

Apžvelgiamu atveju nagrinėtas ginčas kilo dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) sprendimo, kuriuo nagrinėjant pareiškėjo pakartotinai pateiktą prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo nepritarta pagal pastabas pakeistam statinio projektui (toliau – Sprendimas), teisėtumo ir pagrįstumo. Pareiškėjas prašė teismo panaikinti minėtą Sprendimą ir įpareigoti Administraciją teisės aktų nustatyta tvarka iš naujo išnagrinėti jo prašymą bei priimti atitinkamą sprendimą.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas siekia gauti statybą leidžiantį dokumentą, norėdamas atlikti kapitalinio remonto darbus daugiabučiame gyvenamajame name. Šiuo tikslu pareiškėjas per informacinę sistemą „Infostatyba“ pateikė prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą, tačiau Administracija 2021 m. vasario 26 d. sprendimu tam nepritarė. Vėliau pareiškėjas pakartotinai pateikė prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą su pagal pastabas pakeistu statinio projektu, tačiau byloje ginčytame Sprendime nurodyta, jog pareiškėjui negali būti išduotas statybą leidžiantis dokumentas, kadangi kartu su prašymu nėra pateikti visų bendraturčių rašytiniai

sutikimai dėl statybos darbų atlikimo (pateikta tik 12 iš 14 bendrasavininkų balsavimo raštu biuletenių, kuriuose pritarta ginčo buto kapitaliniam remontui).

Pareiškėjas teismui pateiktame skunde atkreipė dėmesį, kad Administracija ankstesniame sprendime nebuvo įrašiusi pastabos dėl bendraturčių sutikimų, todėl ginčytas Sprendimas neatitinka Reglamento³ 19 punkto antrosios pastraipos (redakcija, galiojusi iki 2024 m. lapkričio 1 d.) reikalavimų, jog tikrinant statinio projektą pagal antrą kartą pakartotinai pateiktą prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą statinio projektą tikrinančio subjekto nepritarimas statinio projektui laikomas nepagrįstu, jei tokio nepitarimo motyvu nurodomos naujos, po ankstesnių patikrinimų nepateiktos, pastabos, išskyrus atvejus, kai pagal ankstesnes pastabas pakeisti statinio projekto sprendiniai turi įtakos statinio projektui pritarusių institucijų ar subjektų statinio projekto patikrinimo išvadai.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies – panaikino Sprendimą, tačiau atmetė pareiškėjo reikalavimą įpareigoti Administraciją teisės aktų nustatyta tvarka iš naujo išnagrinėti jo prašymą ir priimti naują sprendimą. Teismas konstatavo, kad Administracija, nustačiusi, jog pareiškėjas, teikdamas prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, nėra pateikęs visų bendraturčių rašytinių sutikimų dėl statybos darbų atlikimo, vadovaudamasi aktualiomis Statybos įstatymo nuostatomis, privalėjo pareiškėjo prašymo nepriimti ir toliau procedūros pagal šį prašymą nevykdyti.

LVAT pritarė pastarajai pirmosios instancijos teismo išvadai ir apžvelgęs ginčui aktualų teisinį reguliavimą pažymėjo, kad aiškinant Statybos įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. vasario 1 d.) 27 straipsnio 13 dalies nuostatą teisės teorijos suformuluotų aiškinimo metodų kontekste (lingvistinio, sisteminio ir loginio) akivaizdu, jog pateikus pakartotinį prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo pirmiausia turi būti išsprendžiamas jo priėmimo klausimas vadovaujantis Statybos įstatymo 27 straipsnio 8 dalimi. Tai reiškia, kad pateikus pakartotinį prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo bet kokių atveju turi būti svarstomas jo priėmimo klausimas Statybos įstatymo 27 straipsnio 8 dalies prasme, neatsižvelgiant į anksčiau priimtus sprendimus. Tik po to pereinama į kitą statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūros etapą / stadiją, kuriame atliekami pakartotinai teikto pakeisto pagal pastabas statinio projekto tikrinimo veiksmai, reglamentuoti Statybos įstatymo 27 straipsnio 13 dalyje ir Reglamento 19 punkte.

Taigi, šiuo atveju nustačius, kad pareiškėjas, teikdamas prašymą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, nėra pateikęs visų bendraturčių rašytinių sutikimų dėl statybos darbų atlikimo, vadovaujantis Statybos įstatymo 27 straipsnio 8 ir 13 dalių nuostatomis, Administracija privalėjo pareiškėjo pakartotinio prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą nepriimti ir pakartotinai teikto pakeisto pagal pastabas statinio projekto tikrinimo procedūros nevykdyti. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo reikalavimas įpareigoti Administraciją teisės aktų nustatyta tvarka iš naujo išnagrinėti jo prašymą ir priimti naują sprendimą pagrįstai atmestas. Nors pareiškėjas teigė, kad byloje nebuvo sprendžiamas ginčas dėl jo pakartotinio prašymo priėmimo / nepriėmimo, Administracijos atlikti veiksmai rodė priešingai: būtent konstatavimas, jog nebuvo pateikti visi statybą leidžiančiam dokumentui gauti privalomi dokumentai (Statybos įstatymo 27 str. 5 d.), patvirtina, kad buvo nagrinėjamas pakartotinai teikto pakeisto pagal pastabas statinio projekto priėmimo dėl tikrinimo klausimas, tik galutiniame rezultate jis buvo netinkamai įformintas.

Pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. gruodžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-729-662/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02104-2023-7

[Prieiga internete](#)

26. Asmens duomenų teisinė apsauga

Dėl pareigos visapusiškai patikrinti aplinkybes, susijusias su vaizdo stebėjimu

Byloje ginčytame sprendime atsakovas Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) nutraukė skundo dalies pagal pareiškėjo reikalavimą įpareigoti trečiąjį suinteresuotą asmenį E. M. nedelsiant

³ Statybos techninis reglamentas STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878.

išmontuoti įrengtas vaizdo stebėjimo kameras ir jį nubausti dėl neteisėto duomenų rinkimo bei netinkamo asmens duomenų tvarkymo nagrinėjimą, vadovaudamasis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punktu, nustatęs, kad skundo nagrinėjimo metu skundžiama kamera vaizdo stebėjimas nebuvo vykdomas, o anksčiau vykdyto vaizdo stebėjimo apimties nebuvo galimybės nustatyti.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą, t. y. panaikino atsakovo sprendimą ir įpareigojo atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo skundą.

Byloje nustatyta, kad Inspekcijos specialistai vaizdo stebėjimo tikrinimą vietoje atliko 2023 m. kovo 6 d., tačiau tikrinimo metu skundžiamas asmuo (E. M.) negalėjo pademonstruoti kamerų stebėjimo lauko, nes nepavyko prisijungti prie vaizdo stebėjimo / įrašymo įrenginio. Byloje nebuvo objektyvių duomenų apie priežastis, dėl kurių 2023 m. kovo 6 d. nepavyko prisijungti prie vaizdo stebėjimo / įrašymo įrenginio. Byloje buvo trečiojo suinteresuoto asmens 2023 m. kovo 22 d. el. laiškas, kuriame teigiama, jog, nuvežus įrašymo įrenginį į parduotuvę, kurioje jis įsigytas, buvo nurodyta, kad įrenginys yra sudegęs ar sugedęs, kartu su vidine atmintimi; įsigyto naujo prietaiso nepavyko prijungti prie kamerų; nors buvo pasiūlyta atvežti pardavėjui apžiūrėti pačias kameras, trečiasis suinteresuotas asmuo to nepadarė, nes kameroms pasiekti reikia ilgų kopėčių. Pirmosios instancijos teismas nustatė ir atsakovas neginčijo, kad atsakovas tiesiogiai nepatikrino šių trečiojo suinteresuoto asmens paaiškinimų teisingumo ir rėmėsi tik šiais paaiškinimais. Papildomai pastebėta, kad Inspekcijos išvada buvo priimta 2023 m. gegužės 3 d., o sprendimas – 2023 m. gegužės 23 d., tačiau byloje nebuvo duomenų apie per 2 mėnesių laikotarpį (nuo vaizdo stebėjimo tikrinimo vietoje) atsakovo atliktus veiksmus, siekiant objektyviai nustatyti, ar pareiškėjo skundžiamas vaizdo stebėjimas buvo vykdomas, ir, jei taip, su šiuo vaizdo stebėjimu susijusias aplinkybes (be kita ko, vaizdo stebėjimo lauką, vaizdo įrašų saugojimo trukmę).

LVAT vertinimu, atsakovo pozicija, kad pakartotinis vykimas patikrinti trečiojo suinteresuoto asmens vaizdo įrangą, turint informacijos, jog įranga vis dar neveikia, bei per pirminį patikrinimą jau įsitikinus įrangos neveikimu, akivaizdžiai pažeistų efektyvumo principą, yra pagrįsta tik abstrakčiais, deklaratyvaus pobūdžio teiginiais, o ne konkrečiais, objektyviais duomenimis. Atsakovas aiškiai neįvardijo, kodėl pakartotinio tikrinimo vietoje organizavimas galėtų būti pripažintas nesuderinamu su efektyvumo principu, ypač atsižvelgiant į tai, kad per pirminį patikrinimą nebuvo išsiaiškintos priežastys, dėl kurių trečiasis suinteresuotas asmuo negalėjo pademonstruoti kamerų stebėjimo lauko (prisijungti prie vaizdo stebėjimo / įrašymo įrenginio), ir trečiasis suinteresuotas asmuo vėliau įsigijo naują įrenginį, kurio patikra tiesiogiai nebuvo atlikta.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad VAĮ 3 straipsnio 5 punktas nustato išsamumo principą, kuris reiškia, jog viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. VAĮ 10 straipsnio 5 dalis įtvirtina reikalavimus, taikytinus administraciniam sprendimui. VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 p.) bei administracinio sprendimo motyvai (6 p.).

Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovas, priimdamas sprendimą, nepagrįstai rėmėsi tik skundžiamo asmens (E. M.) pateiktais paaiškinimais ir nesiėmė kitų Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme numatytų veiksmų bei priemonių, siekdamas realiai patikrinti vaizdo stebėjimo / įrašymo įrenginio veikimą / neveikimą bei tai, koks vaizdo stebėjimas kamera yra vykdomas, jeigu vykdomas. Šiuo atveju atsakovas visapusiškai nepatikrino pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių ir įrodymais nepagrindė, jog egzistuoja Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 4 punkte įtvirtintas pagrindas nutraukti aptariamą skundo dalies nagrinėjimą.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2024 m. gruodžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1310-821/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07312-2023-3

[Prieiga internete](#)

32. Viešieji pirkimai

Dėl dokumentų (pasiūlymo paraiškos) neišsaugojimo, kaip pagrindo taikyti finansinę korekciją už viešųjų pirkimų reikalavimų pažeidimus

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo pareiškėjui Vilniaus miesto savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) pritaikyta 25 proc. finansinė korekcija nuo pirkimo sutarties vertės, pagrįstumo ir teisėtumo. Finansinė korekcija pareiškėjui pritaikyta, Valstybės kontrolei audito metu nustatčius, kad Administracija negalėjo pateikti skelbiamų derybų būdu vykdyto pirkimo „Sostinės savivaldybė perka vieno, dviejų, trijų ir keturių kambarių butus visose Vilniaus miesto seniūnijose“ (toliau – Pirkimas) dokumentų, pagrindžiančių priimtus sprendimus dėl Pirkimo laimėtojo nustatymo ir sutarties sudarymo, t. y. UAB „Laisvės 77“ pasiūlymo dėl 2 kambarių buto, dėl to nebuvo užtikrinta pakankama Pirkimo sutarties sudarymo audito seka.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, nustatęs, kad pirkimo laimėtojo paraiška nebuvo išsaugota nei popierine, nei elektronine forma, todėl pareiškėjas neužtikrino audito sekos, kad būtų užtikrintas Pirkimo ir pareiškėjo sprendimų skaidrumas.

LVAT atkreipė dėmesį, kad ekonominės veiklos vykdytojo veikoms, kuriomis padaromas Reglamento Nr. 1303/2013⁴ 2 straipsnio 36 punkte numatytas pažeidimas, nėra priskiriamas dokumento (-ų) neišsaugojimas: tiesiogiai tokia veika (dokumentų neišsaugojimu) reali ar potenciali žala ES biudžetui nėra ir negali būti padaroma. Žala ES biudžetui padaroma ar potencialiai gali būti padaroma teisės, reglamentuojančios, pavyzdžiui, viešuosius pirkimus, pažeidimu, dėl to vertinama, ar tam tikro (-ų) viešųjų pirkimų procedūros dokumento (-ų) neišsaugojimu nėra / negali būti užtikrinama pakankama sutarties sudarymo audito seka, kas suponuoja pagrįstas abejonas dėl tokios procedūros skaidrumo, apsprendžia aplinkybių, apibūdinančių konkrečią viešojo pirkimo ar jai prilyginamą procedūrą, visuma. Nors nagrinėtu atveju UAB „Laisvės 77“ pasiūlymas dėl 2 kambarių buto (nustatytos formos paraiška) pardavimo nebuvo išsaugotas, paraiškos duomenys gali būti nustatyti netiesioginiais įrodymais, t. y. Pirkimo komisijos protokolais, siūlomo pirkti buto apžiūros aktu ir kt. Agentūrai retrospektyviai tikrinant pirkimo procedūrų atitikimą teisės aktų reikalavimams, daug aplinkybių, iš jų – sudarančių pagrindą paraišką atmesti (pavyzdžiui, ar paraiška pateikta laiku, užklijuotame laiške ir t. t.), taip pat gali būti nustatytos tik remiantis Pirkimo komisijos protokoluose pateiktais duomenimis.

Tam, kad teisės aktais nustatytą diskreciją priimant sprendimus pirkimo procedūroje Pirkimo komisija įgyvendintų nepažeisdama teisės aktų reikalavimų, teisės aktuose yra nustatyti reikalavimai jos sudėčiai bei veiklai. Agentūra nenustatė, jog Administracijos sudaryta Vilniaus miesto savivaldybės socialinio būsto pirkimo skelbiamų derybų būdu komisija, vykdžiusi Pirkimą, neatitiko reikalavimų, taip pat, kad vykdydama pavestą užduotį, ši komisija pažeidė teisės aktų nuostatas, padarė aiškias (aplinkybių vertinimo ir teisės taikymo) klaidas, piktnaudžiavo įgaliojimais ar pan., dėl to išvada, kad Pirkimo komisijos sprendimas (-ai) objektyviai negali patvirtinti aplinkybės apie paraiškos atitiktį Socialinių būstų pirkimo skelbiamų derybų būdu sąlygų ir vertinimo kriterijų apraše nustatytos formos ir turinio reikalavimams, nėra pagrįsta.

Galiausiai LVAT atkreipė dėmesį, kad aptariamose bylose medžiaga nesuponavo išvados, jog Agentūros nustatytos aplinkybės turėjo / galėjo turėti įtakos ES fondo biudžetui: Pirkimu siekta įsigyti 47 vieno ir 48 dviejų kambarių butus; nustatytu pasiūlymų pateikimo terminu buvo pateikta 11 reikalavimus atsitinkančių paraiškų dėl vieno ir dviejų kambarių butų pardavimo (1 vokas, kuriame buvo pateikti tik paskirti dviejų butų dokumentai, Pirkimų komisijos pripažintas neatitinkančiu reikalavimų). Taigi duomenų, kad Pirkimas dėl, tikėtina, riboto sąlygų, kurios negali būti keičiamos (maksimali buto, atitinkančio nustatytus reikalavimus, kvadratinio metro kaina), patrauklumo būtų susilaukęs reikšmingesnio dėmesio Pirkimo sąlygose apibrėžtoje rinkoje ir kad kandidatams būtų buvę prasminga konkuruoti visuose Pirkimo etapuose, nebuvo. Privalomo paraiškos duomens – buto kainos – svarba akivaizdžiai pernelyg sureikšminama, kadangi pasiūlymų eilė sudaroma ne pagal paraiškoje nurodytą kainą, o pagal buto kainą po derybų, be to, yra ir aiškūs galutinės buto kainos, kurią gali sumokėti pirkėjas, nustatymo kriterijai.

LVAT tenkino Administracijos apeliacinį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą Agentūros sprendimą dėl finansinės korekcijos taikymo.

2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1538-624/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-10039-2023-3

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

[Prieiga internete](#)**41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje***Dėl užsienio kalbos vartojimo viešuosiuose užrašuose tarptautinio bendravimo reikmėms transporte*

Byloje nagrinėtas ginčas kilo dėl Valstybinės kalbos inspekcijos (toliau – Inspekcija) nurodymo, kuriuo Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos direktoriui (toliau – pareiškėjas) nurodyta iki 2022 m. gruodžio 16 d. užtikrinti viešųjų užrašų šios savivaldybės teritorijoje esančioje Šalčininkų miesto Mokyklos ir Vilniaus gatvių sankryžoje sudarymą tik valstybine kalba (toliau – Nurodymas), teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, be kita ko, konstatavęs, jog ginčo užrašai, kuriuose greta užrašų lietuvių kalba yra lenkų kalba visuomenei pateikta vieša informacija apie atitinkamus objektus (ligoninę, rajono savivaldybę, kultūros centrą, gimnaziją, autobusų stotį, miesto parką), nėra nei dekoraciniai, nei stilizuoti, todėl nelaikytini grafinio pobūdžio piešiniais ir jiems taikytinas imperatyvaus pobūdžio Valstybinės kalbos įstatymo (toliau – VKĮ) 17 straipsnio 1 dalies reikalavimas viešuosius užrašus rašyti valstybine, t. y. lietuvių, kalba. Pareiškėjas dėl šio teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą.

Byloje nebuvo ginčo dėl minėtų užrašų pripažinimo viešaisiais užrašais, taip pat dėl to, kad užrašai (informacija) lenkų kalba nėra išsamesni ir jų teksto formatas nėra didesnis nei analogiškų tekstų valstybine lietuvių kalba. Tačiau šalys nesutarė dėl ginčo užrašų teisėtumo vertinimo VKĮ prasme.

Šiame kontekste bylą nagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pabrėžė konstitucinį valstybinės kalbos statusą ir iš jo kylančius įpareigojimus saugoti lietuvių kalbą bei užtikrinti jos vartojimą viešajame gyvenime. Nors pareiškėjas akcentavo tautinių mažumų teises *inter alia* (be kita ko) dėl gimtosios kalbos vartojimo, LVAT pabrėžė, kad jos nepaneigia pareigos laikytis galiojančių įstatymų nuostatų dėl valstybinės kalbos vartojimo. Vis dėlto išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad užsienio kalbos vartojimą viešajame Lietuvos gyvenime, įskaitant viešuosiuose užrašuose, be specialaus teisės akto – VKĮ, reglamentuoja ir kiti šį įstatymą įgyvendinantys teisės aktai.

Pagal įstatymą „Dėl Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo“ Valstybinė lietuvių kalbos komisija (toliau – VLKK) įgaliota nustatyti informacijos kitomis kalbomis pateikimo tarptautiniams reikalams, be kita ko, transporte tvarką. Vadovaujantis šia nuostata priimta VLKK 2012 m. lapkričio 8 d. nutarime Nr. N-5(136) „Dėl viešosios informacijos ne valstybine kalba pateikimo“ (toliau – VLKK nutarimas) įtvirtinta, kad tarptautinio bendravimo reikmėms viešoji garsinė ir rašytinė informacija, įskaitant viešuosius užrašus, be kita ko, transporte, greta valstybinės kalbos gali būti teikiama ir užsienio kalbomis (VLKK nutarimo 1 p., 2020 m. balandžio 9 d. nutarimo Nr. N-1(182) redakcija). Rašytinė ir garsinė informacija kitomis kalbomis neturi būti išsamesnė, o jos rašytinių tekstų formatas negali būti didesnis negu tekstų valstybine kalba (VLKK nutarimo 2 p.). Sistemiškai vertindamas ir aiškindamas ginčui aktualias VKĮ, įstatymo „Dėl Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo“ ir vadovaujantis juo priimto VLKK nutarimo nuostatas, LVAT nesutiko su atsakovo pozicija, kad įstatymų leidėjas esą vienareikšmiškai įpareigojo absoliučiai visus viešuosius užrašus rašyti išskirtinai tik valstybine kalba, o išimti, leidžiančią informaciją viešuosiuose užrašuose greta valstybinės kalbos pateikti ir kitomis kalbomis, nustatė tik VKĮ 18 straipsnyje⁵ nurodytu atveju, į kurio taikymo sritį ginčo užrašai nepateko.

Išplėstinė teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus ir pažymėjo, jog Inspekcija ginčytame Nurodyme visiškai neatsižvelgė bei nepasisakė dėl VLKK nutarimo taikymo galimybės šiuo atveju, todėl nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Nurodymas yra pagrįstas ir teisėtas. Nurodyme ir pirmosios instancijos teismo sprendime tik formaliai vertinama, kad ginčo užrašai pažeidžia VKĮ 17 straipsnio reikalavimą būti sudarytiems valstybine kalba, nes juose šalia užrašų valstybine kalba yra viešieji užrašai lenkų kalba. Tačiau Inspekcija nepagrįstai VKĮ 17 straipsnio 1 dalies nuostatą aiškina kaip įtvirtinančią, jog Lietuvos Respublikoje visi viešieji užrašai privalo būti tik valstybine kalba, o kitų kalbų vartojimas greta valstybinės lietuvių kalbos leidžiamas tik VKĮ 18 straipsnyje nustatytu atveju. Išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad VKĮ nuostatos negali būti vertinamos ir aiškinamos izoliuotai, neatsižvelgiant į kituose teisės aktu leidėjo priimtuose aktuose įtvirtintas valstybinės kalbos vartojimą viešajame gyvenime reglamentuojančias teisės normas, *inter alia* įstatymo „Dėl Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo“ ir vadovaujantis juo priimto VLKK nutarimo dėl viešosios informacijos ne valstybine kalba pateikimo nuostatas, kurios turi būti vertinamos ir

⁵ Pagal VKĮ 18 straipsnį tautinių bendrijų organizacijų pavadinimai, jų informaciniai užrašai greta valstybinės kalbos gali būti pateikiami ir kitomis kalbomis; užrašų kitomis kalbomis formatas negali būti didesnis negu užrašų valstybine kalba.

aiškinamos sistemiskai, kaip sudarančios vieną teisinio reguliavimo visumą. Byloje susiklosčiusioje situacijoje Inspekcija privalėjo išsamiai įvertinti, ar ginčo užrašai sisteminiu požiūriu neprieštarauja VKĮ, atsižvelgiant į minėtą įstatymą „Dėl Valstybinės kalbos įstatymo įgyvendinimo“ bei pastarąjį įgyvendinantį VLKK nutarimą.

Išplėstinė teisėjų kolegija pabrėžė, kad vien tai, jog ginčo užrašai nėra nei dekoraciniai, nei stilizuoti, šiuo atveju savaime nesudarė pakankamo pagrindo daryti išvadą, kad jie pažeidžia VKĮ 17 straipsnio nuostatas. Nagrinėtu atveju Nurodyme, be kita ko, pagal VLKK nutarimą turėjo būti įvertintas poreikis informacines judėjimo krypties nuorodas link minėtų objektų tarptautinio bendravimo reikmėms transporte, t. y. sklاندaus vietinio ir tarptautinio judumo bei orientavimosi Šalčininkų rajono savivaldybėje tikslais, greta valstybinės kalbos pateikti ir užsienio (konkrečiai šiuo atveju – lenkų) kalba, o identifikavus tokį poreikį – šių užrašų atitiktis VLKK nutarimo 2 punkto reikalavimams, jog informacija kitomis kalbomis neturi būti išsamesnė, ir jos rašytinių tekstų formatas negali būti didesnis negu tekstų valstybine kalba. Šiuo aspektu, visų pirma, būtina įvertinti teisės aktų leidėjo tikslą, kurio buvo siekiama nustatant viešosios informacijos, įskaitant viešųjų užrašų, kitomis kalbomis pateikimo galimybę – tarptautiniams reikalams arba tarptautinio bendravimo reikmėms, *inter alia* transporte. Pastarojo tikslo kontekste, be kita ko, svarbu atsižvelgti į tokių užrašų pateikimo vietą, būdą, jų kiekį, funkcinę paskirtį ir objektus, kuriuos šie užrašai žymi, taip pat kitas reikšmingas aplinkybes, siekiant visapusiškai įvertinti tokių užrašų poreikį tarptautinio bendravimo reikmėms (tarptautiniams reikalams) nurodytoje srityje. Kiekvienas viešasis užrašas ne lietuvių kalba turi būti vertinamas atskirai tuo aspektu, ar jis laikytinas tarptautinio bendravimo reikmėms reikalinga viešąja rašytine informacija nurodyto teisinio reguliavimo požiūriu.

Byloje nustatyta, kad užrašai lietuvių ir lenkų kalbomis su nuorodomis link tam tikrų visuomenei, įskaitant miesto svečiams, svarbių objektų buvo Šalčininkų miesto centrinėje dalyje, šalia gatvių sankryžos, t. y. transporto eismo srautų sandūroje, o pareiškėjas paaiškino, kad toks ženklas su dvikalbiais užrašais yra vienintelis. Be to, jame lenkų kalba, t. y. viena iš kitų Europos Sąjungos, grindžiamos laisvu asmenų judėjimu ES viduje, ir kurios nare yra Lietuvos Respublika, oficialiųjų kalbų, pateikti užrašai nėra išsamesni ir jų formatas nedidesnis nei analogiškų užrašų (teksto) valstybine lietuvių kalba, šie užrašai yra žemiau užrašų lietuvių kalba. Byloje nustatytų aplinkybių visuma, tarp jų – ginčo užrašų pateikimo vieta, būdas, jų kiekis, funkcinė paskirtis ir objektai, kuriuos šie užrašai žymi, taip pat užsienio kalbos, kuria minėti užrašai pateikti, statusas (viena iš oficialiųjų ES kalbų), šias aplinkybes vertinant kompleksiskai, sudarė pagrindą spręsti, kad ginčo situacija patenka į minėtą teisės aktų leidėjo nustatytą išimtį, leidžiančią tarptautinio bendravimo reikmėms transporte viešuosius užrašus greta valstybinės kalbos pateikti ir užsienio kalbomis.

Šiomis aplinkybėmis pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas, panaikinant ginčytą Nurodymą.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2024 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1207-1188/2024 Teismo proceso Nr. 3-61-3-09708-2022-3

[Prieiga internete](#)

Dėl elektroninių cigarečių ženklavimo nurodant jų skonį draudimo

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – Tarnyba) nutarimo, kuriuo pareiškėjui uždėjai akcinei bendrovei (toliau – Bendrovė) buvo skirta 1 600 Eur bauda už vienkartinių elektroninių cigarečių ženklavimo pažeidimus.

Tarnyba priėmė ginčytą nutarimą, teigdama, jog Bendrovės platinamos elektroninės cigaretės buvo supakuotos skirtingų spalvų pakuotėse ir buvo su skoniu, o toks pakuočių ženklavimas neatitiko Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) reikalavimų. Bendrovė, ginčydama Tarnybos nutarimą, teigė, jog rinkai tiekiamų elektroninių cigarečių išvaizda ir ženklavimas atitiko sąlygas pagal Tarnybos anksčiau suteiktą leidimą tiekti tokias vienkartinės elektronines cigaretes į rinką, todėl nutarimu buvo pažeisti viešojo administravimo principai ir Bendrovės pagrįsti lūkesčiai.

Pirmosios instancijos teismui atmetus Bendrovės skundą, Bendrovė padavė apeliacinį skundą.

LVAT, atsižvelgęs į Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, pažymėjo, jog Bendrovė veikia rinkoje, kuriai taikomas ypatingas valstybinio reglamentavimo režimas, o reikalavimas, jog Lietuvos Respublikoje parduoti skirtų elektroninių cigarečių ženklavime, t. y. vienietiniuose pakeliuose ar bet kokioje išorinėje pakuotėje, nebūtų jokių elementų ar požymių, nurodančių skonį ar kitus priedus, yra imperatyvus. Taigi elektroninių cigarečių išorinėje pakuotėje neturėjo būti jokių elementų ar požymių, kurie nurodytų skonį ar kitus priedus.

Ivertinęs bylos aplinkybes, LVAT konstatavo, jog elektroninių cigarečių pakuotės ženklime buvo informacija valstybine kalba apie tai, kad jos su kvapiuoju skysčiu, o skysčio sudėtis – kvapiosios medžiagos. Todėl nuspręsta, jog kvapiojo skysčio ir kvapiosios medžiagos buvimo elektroninėse cigaretėse nurodymas jų pakuočių ženklime pateko į įstatymo imperatyvios nuostatos apimtį, o Bendrovės ūkinė veikla, vykdyta tiekiant rinkai elektronines cigaretes, įvertinta kaip pažeidžianti įstatymo reikalavimus. Byloje nebuvo nustatytas pagrindas abejoti Tarnybos nutarimo atitiktimi proporcingumo principui, taip pat nenustatytas pagrindas pritarti Bendrovei dėl jos pažeistų pagrįstų lūkesčių, Bendrovės vertinimu, įgytų anksčiau Tarnybos išduoto leidimo pagrindu, pažeidimo. LVAT kartu akcentavo, jog Bendrovės interesas toliau vykdyti didmeninę prekybą tiekiant rinkai vienkartinės elektronines cigaretes su jų pakuotės ženklime nurodomu kvapiuoju skysčiu nėra svarbesnis už viešąjį interesą užtikrinti žmogaus (vartotojo) ir visos visuomenės saugumą, dėl kurio įstatymų leidėjas sugriežtino rinkai tiekiamų elektroninių cigarečių ženklimą ir jo laikymosi kontrolę.

LVAT atmetė Bendrovės apeliacinį skundą ir pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2024 m. gruodžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1346-1188/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-00042-2023-6

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

43.3.1. Skundo laikymas nepaduo tu nepašalinus trūkumų

Dėl pareigos sumokėti žyminį mokesį už skundą, kuriame prašoma panaikinti administracinių ginčų komisijos sprendimą atsisakyti priimti pareiškėjo skundą

Pirmosios instancijos teismas laikė nepaduo tu pareiškėjų skundą dėl to, kad pareiškėjai nepašalino esminių skundo trūkumų.

Nustatyta, kad pareiškėjai kreipėsi į teismą su skundu, prašydami panaikinti Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau – Komisija) sprendimą „Atsisakyti priimti skundą nagrinėti“ ir perduoti pareiškėjų skundo priėmimo klausimą Komisijai nagrinėti iš naujo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad vienas iš teismui teikiamo skundo formai bei turiniui keliamų reikalavimų – pateikti įrodymus, patvirtinančius žyminio mokesčio sumokėjimą, arba motyvuotą prašymą atleisti nuo tokio mokesčio mokėjimo. Byloje nebuvo ginčo dėl aplinkybės, kad pareiškėjai už skundą teismui nebuvo sumokėję žyminio mokesčio, nes jie laikėsi pozicijos, kad skundžiamas Komisijos sprendimas atsisakyti priimti skundą nagrinėti yra procesinis veiksmas, prilyginamas atskirajam skundui, kuris žyminiu mokesčiu neapmokestinamas.

Vadovaujantis ABTĮ III dalies IV skyriaus „Atskirieji skundai“ nuostatomis, atskiraisiais skundais proceso šalys apeliacinės instancijos teismui gali apskųsti pirmosios instancijos teismo (teisėjo) nutartis. Kadangi pareiškėjai skunde pirmosios instancijos teismui prašė panaikinti Komisijos sprendimą ir perduoti pareiškėjų skundo priėmimo klausimą iš naujo nagrinėti Komisijai, LVAT akcentavo, jog pareiškėjų skundas nelaikytinas atskiruoju skundu, todėl nepatenka į ABTĮ 36 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą žyminiu mokesčiu neapmokestinamų skundų kategoriją.

Pareiškėjų atskirasis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo nutartis pakeista, patikslinant jos rezoliucinę dalį dėl netikslumų, kurie neturėjo įtakos galutiniam rezultatui.

2024 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-800-629/2024

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00603-2024-4

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.2 Bendrosios kompetencijos teismams, Lietuvos Respublikos Konstituciniam Teismui priskirtinos bylos

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos privalomojo nurodymo pašalinti žemės naudojimo pažeidimus apskundimo

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, kuriame buvo prašoma panaikinti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) privalomąjį nurodymą pašalinti žemės naudojimo pažeidimus (toliau – Privalomasis nurodymas) ir Inspekcijos sprendimą „Dėl žemės naudojimo valstybinės priežiūros atlikimo ir informacijos pateikimo“, kuriuo buvo atmestas pareiškėjos skundas.

Nustatyta, kad pareiškėja siekė apskusti Privalomąjį nurodymą, kuriuo buvo reikalaujama pareiškėjai atlaisvinti užimtą ir naudojamą valstybinę žemę – pašalinti 52,88 m ilgio vielos tinklo tvorą ir vartus bei valstybinėje žemėje augančius želdinius.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad neturi pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo vertinimu ir išvadomis, kurios paremtos Specialiosios teisėjų kolegijos 2019 m. spalio 29 d. nutartyje teisingumo byloje Nr. T-75/2019 pateiktais išaiškinimais, kad ginčas dėl Privalomojo nurodymo yra susijęs su civiliniais teisiniais santykiais, todėl nagrinėtinas bendrosios kompetencijos teisme. Taigi vertinta, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsisakė priimti pareiškėjos skundo dalį dėl Privalomojo nurodymo panaikinimo ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėja skunde taip pat prašė panaikinti Inspekcijos sprendimą, kuriuo buvo išnagrinėtas jos skundas, tačiau skundžiamoje pirmosios instancijos teismo nutartyje nepateikta motyvų, kodėl šis Inspekcijos priimtas administracinis aktas (sprendimas) negali būti nagrinėjamas administraciniame teisme.

LVAT panaikino pirmosios instancijos teismo nutarties dalį, kuria atsisakyta priimti pareiškėjos skundo dalį dėl reikalavimo panaikinti Inspekcijos sprendimą, ir šios pareiškėjos skundo dalies priėmimo klausimą perdavė nagrinėti Regionų administraciniam teismui iš naujo, kita skundžiamos nutarties dalis dėl Privalomojo nurodymo palikta nepakeista.

2024 m. gruodžio 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-783-602/2024

Teismo proceso Nr. 3-61-3-05173-2024-7

[Prieiga internete](#)

43.5.9. Kai skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujinamas

Dėl termino skundui paduoti atnaujinimo, pareiškėjui įrodžius, jog tik atvykus į Lietuvą buvo galimybė nevaržomai siekti įgyvendinti savo teisę į teisminę gynybą

Pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti pareiškėjos skundą, kuriame buvo prašoma atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti, panaikinti MD 2024 m. birželio 16 d. sprendimą atsisakyti išduoti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje (toliau – Sprendimas) ir įpareigoti pareiškėjos prašymą išnagrinėti iš naujo.

Pareiškėjos skundą atsisakyta priimti nustačius, kad skundas paduotas praleidus nustatytą skundo padavimo terminą ir šis terminas neatnaujintinas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėja su jai nepalankiu Sprendimu susipažino Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje 2024 m. birželio 20 d., į Lietuvą atvyko 2024 m. birželio 27 d. Pasisakydama dėl pareiškėjos argumentų, kad ji tik atvykusi į Lietuvą galėjo nevaržomai siekti įgyvendinti savo teisę į teisminę gynybą, teisėjų kolegija su šia pozicija iš esmės sutiko, kadangi visuotinai žinoma, jog valstybėje, kurioje pareiškėja gyvena, nelojalūs valdžiai ir vykdomai politikai asmenys yra persekiojami. Skundžiamo Sprendimo turinys suponavo (pareiškėjai neišduotas leidimas nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, kadangi asmens gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali grėsti valstybės saugumui), jog pareiškėja komunikacijos priemonėmis tardamasi dėl atstovavimo Lietuvoje ir Sprendimo priėmimo faktinių pagrindų, be kitų aplinkybių, atskleistų savo poziciją dėl lojalumo valdžiai ir / ar vykdomai politikai.

Taigi, įvertinus byloje nustatytas aplinkybes, inicijuojamo ginčo pobūdį ir Sprendimu sukeliamas pasekmes pareiškėjai, šiuo konkrečiu atveju spręsta, kad pareiškėja operatyviai, aktyviai ir rūpestingai siekė paduoti skundą dėl jai neigiamas pasekmes sukeliančio Sprendimo, o jai būnant tam tikroje užsienio valstybėje teisė kreiptis į

administracinį teismą objektyviai buvo suvaržyta. Atkreiptas dėmesys, kad šiuo atveju taip pat turėjo būti atsižvelgiama į realią pareiškėjos, kaip užsienietės, padėtį bei jos realias galimybes įgyvendinti fundamentalią teisę į teismą.

LVAT pripažino, kad pareiškėja, atvykusi į Lietuvą, skundą dėl Sprendimo pateikė per protingą terminą. Nagrinėtu atveju nenustatytos aplinkybės, kad pareiškėja elgėsi nesąžiningai ir piktnaudžiavo savo procesinėmis teisėmis, todėl teisėjų kolegija vertino, jog terminą skundui paduoti pareiškėja praleido dėl svarbių priežasčių ir, remdamasi operatyvumo bei ekonomiškumo principais, konstatavo, kad yra pagrindas atnaujinti pareiškėjai praleistą terminą skundui dėl Sprendimo panaikinimo paduoti.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, terminas skundui paduoti atnaujintas ir pareiškėjos skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2024 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-558-575/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-03706-2024-7

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – sprendimo nesuteikti prieglobsčio ir išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos vykdymo sustabdymo – ypatumų

Apžvelgiamoje byloje pirmosios instancijos teismas netenkino pareiškėjo prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę, t. y. sustabdyti MD sprendimo, kuriuo nuspręsta: 1) nesuteikti asmeniui prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos); 2) išsiųsti asmenį iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį; 3) uždrausti asmeniui atvykti į Lietuvos Respubliką 3 metus nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos; 4) įvesti į Šengeno informacinę sistemą (toliau – SIS) perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metams nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos; išsiuntimo vykdymą pavedant VSAT (toliau – Sprendimas), vykdymą. Pirmosios instancijos teismas nurodė, jog pareiškėjas nepagrindė, kad, nesustabdžius skundžiamo Sprendimo vykdymo, jam kils didelė ir neatitaisoma žala.

LVAT nurodė, kad pagal UTPĮ 76 straipsnio 1 dalį MD, įvertinęs surinktus įrodymus bei nustatytas faktines aplinkybes ir nustatęs, jog už prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą yra atsakinga Lietuvos Respublika ir nėra aplinkybių, nurodytų UTPĮ 77 straipsnio 1 dalyje, nagrinėja prašymą suteikti prieglobstį iš esmės. Šio straipsnio 4 dalis nustato pagrindus, kuriems esant MD nagrinėja prašymą suteikti prieglobstį iš esmės skubos tvarka.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad pareiškėjas 2023 m. birželio 22 d. pateikė atsakovui 2023 m. birželio 16 d. prašymą dėl prieglobsčio suteikimo. MD 2023 m. liepos 24 d. sprendimu, vadovaudamasis UTPĮ 76 straipsnio 1 dalimi, nusprendė nagrinėti pareiškėjo prašymą suteikti prieglobstį iš esmės. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje nebuvo pateikta duomenų, jog pareiškėjo prašymas suteikti prieglobstį buvo nagrinėjamas iš esmės skubos tvarka (UTPĮ 76 str. 4 d.).

UTPĮ 139 straipsnio 1 dalies 3 punktą nustato, kad apskųsto sprendimo vykdymas sustabdomas, jeigu skundžiamu sprendimu užsieniečiui atsisakyta suteikti prieglobstį, išskyrus atvejį, kai sprendimas priimtas prašymą suteikti prieglobstį išnagrinėjus iš esmės skubos tvarka.

Kadangi byloje nebuvo pateikta duomenų, jog skundžiamas atsakovo Sprendimas atsisakyti suteikti pareiškėjui prieglobstį buvo priimtas pareiškėjo prašymą dėl prieglobsčio suteikimo išnagrinėjus skubos tvarka, daryta išvada, kad, apskundus Sprendimą teismui, jo vykdymas sustabdomas UTPĮ 139 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu.

UTPĮ 2 straipsnio 20 dalis nustato, kad prieglobsčio prašytojas – užsienietis, kuris šio įstatymo nustatyta tvarka pateikė prašymą suteikti prieglobstį ir dėl kurio dar nėra priimtas galutinis sprendimas, o šio straipsnio 275 dalis nustato, kad teisė likti Lietuvos Respublikos teritorijoje – užsieniečiui suteikiama teisė laikinai būti Lietuvos Respublikos teritorijoje tol, kol pagal šį įstatymą nagrinėjamas jo teisinės padėties klausimas. Pagal UTPĮ 221 straipsnio 1 dalies 2 punktą atvykę į Lietuvos Respubliką užsieniečiai, kurie yra prieglobsčio prašytojai, įgyja teisę likti Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Byloje nebuvo ginčo, kad bylos nagrinėjimo metu pareiškėjas buvo prieglobsčio prašytojas, nes atsakovo Sprendimas nesuteikti jam pabėgėlio statuso nebuvo įsiteisėjęs, taigi pripažinta, kad pareiškėjas turi teisę likti Lietuvos Respublikoje.

Pagal UTPJ 221 straipsnio 3 dalį teisė likti Lietuvos Respublikos teritorijoje neužkerta kelio priimti ir vykdyti sprendimus dėl užsieniečių grąžinimo į užsienio valstybę ir išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos UTPJ 125 ir 126 straipsniuose nurodytais pagrindais.

Sprendimu taip pat nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį (UTPJ 126 str. 1 d. 1 p.). Šis sprendimas priimtas, atsižvelgus į tai, kad pareiškėjas neįvykdė VSAT 2023 m. balandžio 13 d. sprendimo, kuriuo buvo įpareigotas savanoriškai išvykti į kilmės šalį per 7 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos (t. y. iki 2023 m. balandžio 20 d.).

Teisėjų kolegija akcentavo, kad tuo metu, kai VSAT priėmė 2023 m. balandžio 13 d. sprendimą, pareiškėjas dar nebuvo pateikęs prieglobsčio prašymo, t. y. jis nebuvo laikomas prieglobsčio prašytoju. Pareiškėjas pateikė prieglobsčio prašymą 2023 m. birželio 22 d. ir tapo prieglobsčio prašytoju. Taigi, priimant ginčytą Sprendimą, pareiškėjo statusas buvo pasikeitęs, o tai reiškia, kad jo atžvilgiu taikytinos UTPJ nuostatos, reglamentuojančios prieglobsčio prašytojo statusą ir iš jo kylančias garantijas. Viena iš tokių garantijų numatyta UTPJ 139 straipsnio 1 dalies 3 punkte, kuriame, be kita ko, nustatyta, kad apskūsto sprendimo vykdymas sustabdomas, jeigu skundžiamu sprendimu užsieniečiui atsisakyta suteikti prieglobstį.

Teisėjų kolegija darė išvadą, kad nagrinėtu atveju nebuvo nė vieno UTPJ 125 ir 126 straipsniuose nurodyto pagrindo, kuriam esant būtų galima išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos, neįsiteisėjus Sprendimui nesuteikti pareiškėjui pabėgėlio statuso.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Sprendimas nesuteikti pareiškėjui prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos), išsiųsti asmenį iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį, uždrausti asmeniui atvykti į Lietuvos Respubliką 3 metus nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos ir įvesti į SIS perspėjimą dėl draudimo atvykti ir apsigyventi 3 metams nuo išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos dienos vertintinas kaip vientisas Sprendimas, priimtas išnagrinėjus pareiškėjo prašymą dėl pabėgėlio statuso suteikimo iš esmės (ne skubos tvarka), todėl, apskundus šį sprendimą teismui ir nesant UTPJ 125 ir 126 straipsniuose nurodytų pagrindų, jo vykdymas sustabdomas visa apimtimi (UTPJ 139 str. 1 d. 3 p.). Todėl nagrinėtu atveju nebuvo teisinio pagrindo spręsti dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo ir sustabdyti šio Sprendimo ar jo dalies vykdymą, vadovaujantis UTPJ 128 straipsnio 2 dalies nuostatomis.

Daryta išvada, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nagrinėjo reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymo pagrindus pagal ABTJ 70 straipsnį iš esmės, tačiau, atsisakęs tenkinti pareiškėjo prašymą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo ir skundžiamo Sprendimo vykdymo sustabdymo, nors ir kitais motyvais, pagrįstai atsisakė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę.

Pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista, o atskirasis skundas atmestas.

2024 m. gruodžio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-785-789/2024

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-05566-2024-3

[Prieiga internete](#)